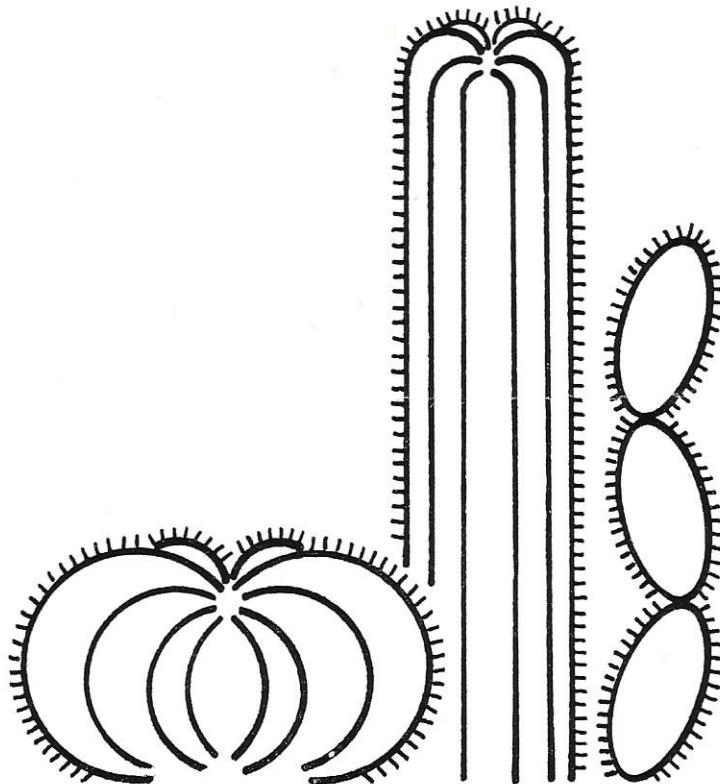

KAKTEJE IN SUKULENTE

Glasilo Društva prijateljev kaktej SR Slovenije

Ljubljana

1 -09- 1981

Številka

7

Leto

3

Glasilo KAKTEJE IN SUKULENTE: lastnik, izdajatelj in založnik je Društvo prijateljev kaktej SR Slovenije. Ponatis v celoti ali delno je dovoljen samo s privoljenjem društva ali posameznih avtorjev. Dopise in vprašanja v zvezi z glasilom pošljite na naslov odgovornega urednika: Engelbert Novak, dipl. inž., Titova 100, ali Valjavčeva 16, 61000 Ljubljana. Žiro račun društva: 50102-678-50727

I- INFORMACIJE DRUŠTVA

1. Sestanek :

Sestanek bo v petek, dne 11. septembra 1981 ob 17. uri

Sestanek upravnega odbora bo isti dan ob 16. uri in 30 minut

Dnevni red :

1. Obvestila društva

2. Predavanja

3. Diapositivi

4. Razno

Predsednik :

ing. Engelbert Novak

II. Gojitev kaktej v septembru

V tem mesecu pripravljamo kakteje za zimo. Rast naj bi se polagoma končala, zato predvsem manj zalivamo - približno le 1/2 toliko kot v prjšnjem mesecu. Zaliva le dopoldan, da se kakteje do večera že posuši jo. Nekaj je tudi izjem, tako se božični kaktus sedaj pripravlja na cetenje, mamilarije pa v tem mesecu še normalno uspevajo. Podobno gojimo tudi ostale sukulente. V tem mesecu še normalno zalivamo predvsem naslednje vrste : Aloe, Cereopedia, Duvalia, Echeveria, Euphorbia, Faucaria, Fenestraria, Haworthia, Huernia, Lampranthus, Lithops, Sedum, Stapelia in Trichodiadema - vse te vrste zalivamo kot poleti.

ing. Engelbert Novak

III. Gojitev kaktej v gorskem svetu (657 m). Kako zgraditi poceni rastlinjak ?

Ob selitvi lansko leto na Katarino so z menoj potovale tudi kakteje. Rastlinjak zanje sem dogradil šele jeseni, tako da so kakteje preživele v njem šele svojo prvo zimo in pomlad. Ker se po mojem mnenju v njem izredno uspešno razvijajo, je prav, da izveste za moje izkušnje. Najprej podatki o rastlinjaku : velikost je 2,5 x 4 m, višina 2 m. Naslonjen je ob steno. Ogrodje je leseno, sestavljeno s pomočjo plastičnih sponk, katere prodajajo v trgovini Sadjar-vrtnar. Pokrit je z valovito stekleno volno. Pod ostrešjem in ob straneh je še ena plast polivinila. Valji so so zamašeni s stiroporom, špranje med steno in ogrodjem pa z purpenom. Valovito plastko sem že preje preizkusil in imel z njo lepe rezultate. Žal se zaradi fotokemične reakcije v njej počasi izgublja prepustnost določenih valovnih dolžin svetlobe. Življenska doba je pet let.

V naslovu sem napisal, da je rastlinjak poceni :

obdelan les :	500 din (dobite pri vsakem mizarju)
plastične sponke :	115 " (5 kom à 23 din)
strešniki :	3.360 " (Grameks 16 m ² à 210 din)
polivinil :	400 "
purpen :	420 " (Chemo-ostane še za izol.oken)
zaščitna barva :	80 "
S k u p a j	4.875 din

Lastnosti rastlinjaka so presenetljive. Temperatura se v njem hitro dvigne, spušča pa zelo počasi. Ogreval sem tako, da sem odprl okno kleti, v kateri je peč za centralno kurjavo. Naj pripomnim, da peč ob sobotah, nedeljah in med počitnicami ni delovala. Tudi redukcije niso bile posebno redke. Občutno mi je pomagalo sonce, saj ga je bilo v hladnem obdobju od 1.12 do 10.3. kar 60 dni. Zunanje nočne temperature so se gibale od -10 do -16° kar 60 dni. Rastlinjak je zdržal do 60 cm mokrega snega.

V rastlinjaku je bila minimalna temperatura v višini do 50 cm skozi vso zimo 5 do 6 stopinj, najvišja pa 29°. Pod streho pa so temperature dosega le do 50°. Relativna vlažnost v rastlinjaku se giblje od 90 % ob 7 uri zjutraj do 50 % ob 13.^h. Kakteje se v takih razmerah obnašajo zares izvrstno. Nekatere kakteje sploh niso nehale cveteti (*M.gracilis, fragilis, centricyrcha; Turbinicarpus polaskii*). Ostale so začele cveteti naslednje dneve : januar : *M.prolifera* in *Pelicifora valdeziana*. Januar : *M.Hahniana*. Marec : *M.wildii, bombicina, zeilmanniana, bocasana; Astr.asterias; Lopf. williamsii, Wilcoxia schmolii, Echinocereus knipelianus, Leptoc.elongata, L.microcheliopsis, Echinofossulocactus crispatus, Parodia crysacanthion, Turbinicarpus klinkerianus* in *Neoporteria*.

A p r i l : v polnem cvetju so kakteje iz rodov *Rebutia, Notocactus, Echinocactus*, ~~cereus~~, *Mammillaria* in še nekateri drugi.

J u r e S l a t n e r

IV. Hugo Baum in njegova mamilarija (*Dolichottele baumii* Böd., Werd et Bux) Ko je znani strokovnjak Fridrich Bödeker spejal leta 1925 pošiljko kaktej od tvrdke Klissing iz Bartha je bil prepričan, da je med njimi našel mamilarijo cephalophoro, ali je kmalu spemenil mnenje, kajti to kar je ~~xxx~~ imel pred seboj je bila popolnoma nova vrsta. Da bi dobil vsaj najosnovnejše podatke o tej mamilariji je stopil v zvezò z njenim najditeljem Hugom Baumom, vrtnarskim inšpektorjem univerzitetnega vrta v Rostocku, ki mu je dodatno poslal še nekaj semen, eden nepoškodovani plod, dva osušena cveta in rizbo te novo odkrite vrste. Na temelju tega jo je Bödeker

opisal kot "Mammillaria baumii". Pozneje stajo Werdermann in Buxbaum prekombinirala pod sedaj veljavnim imenom Dolichothele baumii.

Ta vrsta je visoka do 8 in ima premer do 6 cm, v večini primerov se razrašča. Bradavice ima bleščeče zelene barve, so mehke, dolge do 1 in široke do 0,5 cm, aksile so pri mladih rastlinah obraščene z vojno.

IMA 30 do 35 obrobnih bodic neenake dolžine do 1 cm, so bele barve in so lasnate, pet ali 6 srednjih bodic so dolge 18 mm, so tanke z ostrim vrhom in so svetlo rumene. Cvete v aprilu, premer cvetov je do 4 cm, cvetovi močno dišijo. Zunanji cvetni listi so rumeno zeleni, notranji pa žvepleno rumeni. Korenina je repasta, Domovina je Mehika, država Tamaulipas pri San Vincente, tu raste v zavetju nizkega grmičevja, vendar ni preveč razširjena in moramo imeti srečo, da jo najdemo.

Primerek rastline, ki je bila za vzorec se še danes po 55 letih nahaja v zbirkki univ. bot. vrta v Rostocku. Svojo zunanjost ni prav nič spremenila, vsaku leto se okrasi z velikimi in lepimi cvetovi.

Hugo Baum (1867 - 1950), ki mu gre zahvala za odkritje te lepe vrste je posebno ljubezen posvečal prav kaktejam, je imel prijateljske stike z H.W. Viereckom, mehikanskim farmerjem iz Jaumave, ta se za kakteje sploh ni zanimal in jih je imel za nadležen plevel, ta ga je povabil k sebi na obisk. Baum je doslej že imel bogato izkustvo na področju botaničnih odprav, saj je že v leti 1899-1900 bil na takšni odpravi v Afriki odkoder je prinesel nad tisoč vrst raznih rastlin izmed katerih je bilo še okoli 300 vrst neznanih. Viereckovo povabilo je z večjemsprejel, ni pa imel denarnih sredstev, da sam krije stroške potovanja, tu mu je pomagal Klissing, ki je imel nato tudi največ koristi. Tako se je Baum podal na pot in je v Mehiki zbiral kakteje od 1. januarja do 31. maja 1925. Pri tem je odkril: M. baumi, klissingiano, viereckii in C. riphantho vaupeliano. Uspeh tega obiska je bil tudi, da sta se Viereck in njegov svak Sauer navdušila za kakteje. To je Viereck tudi opisal v Kakteenkunde 6/1964 pod naslovom "Kako sem postal zbiratelj kaktej".

Znano je, da je osebno odkril več novih vrst in to tudi skrbno publiral, med tem pa je skromni Baum ostal ob strani; v življenju je veli storil za napredok botanike, sam pa ni napisal nič, ali skoraj nič. Šele leta 1933 je v Kakteenkunde objavil fotografijo Echinocactus (Astrophytum) miriostigma var. quadricostatus z raztišča v Mehiki, katero je komentiral z 4 vrsticami besedila. Leta 1934 je objavil 1/2 strani velik članek o kaktejah na prirodnem raztišču. Njegova prirojena zadržanost je kriva, da ga javnost ne pozna tako, kot je to v resnici zaslužil, ostalo mu je le ime zapisano v anlih znanosti.